

Pogrzeb ks. Stanisława Kardasza

Zasłużony duszpasterz toruński, wieloletni proboszcz parafii Matki Bożej Zwycięskiej, obrońca praw człowieka, Honorowy Generał Policji, nestor opozycji antykomunistycznej w Toruniu i regionie kujawsko-pomorskim - ksiądz prałat Stanisław Kardasz spoczął, 26 września 2025 roku, na Cmentarzu Komunalnym nr 2 w Toruniu.

*- Żegnamy dziś w Toruniu: wybitnego i zasłużonego duszpasterza toruńskiego, wieloletniego proboszcza parafii pw. Matki Bożej Zwycięskiej w Toruniu (1973-2013), obrońcę praw człowieka, nestora opozycji antykomunistycznej w Toruniu i regionie kujawsko-pomorskim, organizatora sławnych i masowych Mszy Świętych za Ojczyznę z lat osiemdziesiątych, kanonika Kapituły Katedralnej Toruńskiej, Honorowego Generała Policji, diecezjalnego konserwatora zabytków, cenionego historyka sztuki i wykładowcę akademickiego, rzeczoznawcę Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, inicjatora i kierownika Pieszych Pielgrzymek Pomorskich na Jasną Górę, kapelana NSZZ „Solidarność” oraz Policji Garnizonu Toruńskiego, harcerstwa, środowiska Armii Krajowej i himalaistów. Lista tych zasług jest zdumiewająco długa. A w różnych latach korzystał z nich bodaj każdy z nas oraz cały Toruń – **mówił prezydent Torunia Paweł Gulewski.** - Potwierdzam z czcią, że Ksiądz Prałat przez całe dekady budował duchową i społeczną tkankę Torunia. Wspierał jego mieszkańców w chwilach próby, a w czasach pokoju – pielęgnował to, co najcenniejsze: naszą tożsamość, historię i kulturę.*

Prezydent wspominał, że ks. Stanisław Kardasz przyczynił się do zachowania i dokumentacji gotyckiego dziedzictwa Torunia i diecezji toruńskiej, dzięki czemu powstało Muzeum Diecezjalne.

*- Zwłaszcza w czasach wielkiej „Solidarności” dbał w Toruniu o żywą tradycję, duchowość i niezłomne wartości wolnej Polski. Jego działalność edukacyjna, naukowa i społeczna była wyrazem Jego dojrzałego przekonania, że miasto to wspólnota – zbudowana na pamięci, solidarności i wzajemnym szacunku – **dodał prezydent Gulewski.** - Dziś w imieniu mieszkańców Torunia, władz samorządowych oraz własnym składam wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie, duchowieństwu, parafianom, przyjaciółom i wszystkim, którzy mieli zaszczyt spotkać Księdza Prałata na swojej drodze. Z perspektywy 89 lat Jego życia mogę z przejęciem wyznać, że my*

i cała wspólnota miejska Torunia utraciliśmy wielkiego patriotę, ofiarnego kapłana i szlachetnego obywatela. Czciągodny Księżę Prałacie, Toruń dziękuje Ci za wszystko. Spoczywaj w pokoju wiecznym.

Uroczystości pogrzebowe rozpoczęły się od Mszy świętej pod przewodnictwem bpa Arkadiusza Okroja w kościele parafialnym pw. Matki Bożej Zwycięskiej i Świętego Jerzego w Toruniu. Następnie ks. Stanisław Kardasz został pochowany na cmentarzu komunalnym nr 2 w Toruniu. Pogrzeb zgromadził wielu torunian, przedstawicieli władz województwa, miasta, jak również wspólnoty parafialnej, „Solidarności”, środowisk społecznych, zawodowych i patriotycznych. Radę Miasta Torunia reprezentował Przewodniczący Rady Miasta Torunia Łukasz Walkusz oraz przybyli na pogrzeb radni.

*- Drodzy Państwo, dosłownie kilka dni temu, a dokładnie 18 września 2025 roku Kapituła Honorowych Wyróżnień Miasta Torunia jednogłośnie przyjęła wniosek o uhonorowanie Księdza Prałata Stanisława Kardasza Medalem za Zasługi dla Miasta Torunia na wstędze. Kapituła, podejmując swą decyzję, kierowała się świadomością, że Jego życie duszpasterskie, społeczne i patriotyczne pozostawiło Toruniowi dziedzictwo, które na zawsze pozostanie w pamięci mieszkańców, a działalność Księdza Prałata była świadectwem odwagi, determinacji i niezłomności. Była to decyzja podjęta jeszcze za życia Księdza Proboszcza, w uznaniu jego niezwykłych zasług dla naszego miasta oraz niezłomnej walki o wolność i demokrację. Niestety, kilka dni później Ksiądz Prałat odszedł do Domu Ojca. Tym bardziej dziś, stojąc przy Jego trumnie, czuję się moralnie zobowiązany do złożenia deklaracji, że poproszę Radę Miasta Torunia o nadanie tego szacznego odznaczenia pośmiertnie, jako wyrazu najwyższego uznania i wdzięczności całej toruńskiej wspólnoty - **powiedział Przewodniczący Rady Miasta Torunia Łukasz Walkusz.** - Dziś żegnamy człowieka, który w Toruniu pozostawił niezatarte ślady – w świątyniach, które chronił, w pokoleniach wiernych, których formował, i w sercach tych, którzy spotkali go na swojej drodze. W imieniu Rady Miasta Torunia i całej wspólnoty samorządowej pragnę wyrazić głęboką wdzięczność za jego posługę i świadectwo życia. Żegnamy kapłana, który był nie tylko duchownym, lecz także przewodnikiem, obrońcą wartości i wiernym synem Kościoła oraz Ojczyzny.*

Ks. Stanisław Kardasz (1936–2025) urodził się w Gdyni 29 października 1936 r. Był jednym z nestorów opozycji antykomunistycznej w Toruniu i regionie kujawsko-pomorskim. W 1952 r. jako 16-letni uczeń gdyńskiego liceum został skazany na 5 lat zakładu poprawczego. Karę odbywał w Zakładzie Karnym w Gdyni, Gdańsku i

Koźminie Wielkopolskim. W 1953 r., po 15-miesięcznym areszcie został zwolniony na mocy amnestii. W latach 1954–1960 odbył studia kościelne i przygotowywał się do kapłaństwa w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Chełmińskiej. 18 lipca 1960 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Jako duszpasterz pracował m.in. w parafii św. Jakuba Apostoła w Toruniu oraz w parafii Świętego Krzyża w Grudziądzu. Od 1971 r. jest związany z parafią Matki Bożej Zwycięskiej, w której stworzył prężny ośrodek myśli politycznej, niezależnego kształcenia kadr działaczy związkowych oraz budowania zrębów społeczeństwa obywatelskiego. W 1973 r. objął funkcję proboszcza erygowanej wówczas parafii. Po wyborze kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową od 1979 do 1986 r. i ponownie od 1990 do 1993 r. był organizatorem i kierownikiem I Pomorskiej Pielgrzymki Pieszej na Jasną Górę. Dla mieszkańców Torunia i ówczesnej diecezji chełmińskiej było to nie tylko ważne doświadczenie religijne, ale społeczne, w znaczący sposób kształtujące opór społeczny wobec systemu komunistycznego. Dodajmy, że od czasów aresztowania ks. Kardasz był inwigilowany przez Urząd Bezpieczeństwa, a następnie Służbę Bezpieczeństwa udaremniać jego działalność opozycyjną i duszpasterską oraz dyskredytować w oczach społeczeństwa. Mimo tego I Pomorska Pielgrzymka Piesza na Jasną Górę gromadziła przez dekadę lat 80. XX w. tysiące ludzi i była – obok manifestacji uczuć religijnych – wyrazem ich sprzeciwu wobec rzeczywistości PRL.

W okresie narodzin NSZZ „Solidarność” 31 sierpnia 1980 r. zorganizował nocne czuwanie i przewodniczył Mszy św. w intencji realizacji Porozumień Sierpniowych. W trudnym okresie stanu wojennego – od grudnia 1982 r. – organizował i przewodniczył Mszom św. w intencji więźniów politycznych, ofiar Grudnia 1970 r., masakry w kopalni Wujek w 1981 r. oraz papieża Jana Pawła II. Był nieustraszoną organizatorem pomocy dla działaczy opozycji i ich rodzin. W wykonanym na początku lat 80. XX w. domu katechetycznym zorganizował punkt rozdziału leków i pomocy charytatywnej z zagranicy. Był zawsze gotowy nieść pomoc cierpiącym, pokrzywdzonym i słabszym. Jako kapelan wspierał niezależne harcerstwo i był jego kapelanem w latach 1983–1989. W 1984 r. patronował uroczystościom kościelnym po zamordowaniu ks. Jerzego Popiełuszki oraz był współzałożycielem Społecznego Stowarzyszenia Obrony Praw Człowieka. Dostrzegając głęboki sens w niezależnej pracy wykładowej oraz krzewieniu katolickiej nauki społecznej w 1985 r. razem z pracownikami naukowymi zaangażowanymi w działalność podziemną utworzył Chrześcijański Uniwersytet Robotniczy im. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego. Był również kierownikiem Wszechnicy Związkowej NSZZ „Solidarność”. Był pokrzepić strapionych i podtrzymać ducha oporu społecznego w 1985 i 1986 r. organizował

Msze św. w intencji Ojczyzny i „Solidarności” oraz modlitwy w Tygodniu Więźnia Politycznego. Kościół parafialny p.w. Matki Bożej Zwycięskiej w Toruniu stał się w tym okresie ważnym punktem na mapie podziemnej „Solidarności” i innych struktur opozycyjnych. W 1989 r. zorganizował w swoim mieszkaniu przegląd filmów zakazanych. Proboszczem parafii p.w. Matki Bożej Zwycięskiej pozostał do 2013 r.

Po 1989 r. był nadal aktywny społecznie uczestnicząc w życiu społecznym oraz podejmując nowe inicjatywy. Pełnił wiele funkcji duszpasterskich. Był m.in. kapłanem Armii Krajowej (1990–1999), kapłanem policji Garnizonu Toruńskiego (1990–2015). W 1992 r. został kanonikiem gremialnym Kapituły Katedralnej w Toruniu. W 2006 r. został wyróżniony przez Prezydenta Miasta Torunia Medalem „Thorunium”. Całe życie był wierny słowom zawartym w Liście św. Pawła do Rzymian: „Zło dobrem zwyciężaj” (Rz 12, 21). Zmarł w Grudziądzu 22 września 2025 r.

Biografię ks. Stanisława Kardasza przygotował: dr hab. Michał Białkowski, prof. UMK

Fot. © UMK 2025 autor: Sławomir Kowalski, licencja: CC BY-NC 4.0

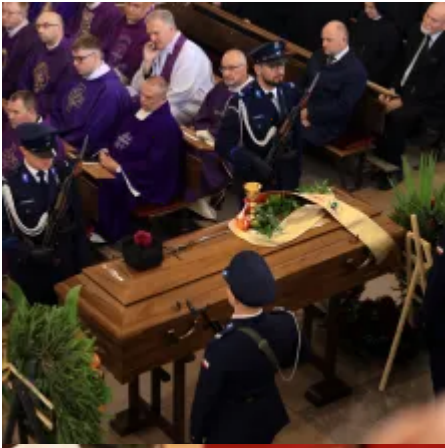

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)